

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ИНИЦИЈАТИВЕ ЗА ОПОЗИВ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Скраћени материјал

1. УВОД

Озбиљност ситуације у Републици Српској и чињеница да наши грађани живе у све тежим условима, захтијева од свих нас, да своје политичке интересе ставимо иза егзистенцијалних потреба. Република Српска и њени грађани морају бити изнад свих других политичких интереса, а основни циљ ове иницијативе је управо да Републику врати њеним грађанима, односно да им се поново пружи развојна шанса и далеко боља и хуманија будућност.

Сви наведени подаци и статистички параметри представљају званичне податке институција Републике Српске. Нису у питању било какви фиктивни подаци, него се ради искључиво о егзактним подацима званичних републичких институција, а то јасно свједочи о алармантности изнесених чињеница које неумитно доказују у колико озбиљним економским, финансијским, социјалним и многим другим проблемима се већ дуже вријеме налази Република Српска.

Предсједница Владе је на крају 2014. године у свом експозеу таксативно предочила у Народној скупштини шта су циљеви Владе и шта ће Влада урадити. Данас са жаљењем констатујемо да готово ништа од тих циљева није остварено, а у многим пољима ствари стоје далеко горе него што је то било у тренутку избора ове владе.

Садржај

1. УВОД.....	1
2. ПРИВРЕДНИ И ЕКОНОМСКО-СОЦИЈАЛНИ ПОКАЗАТЕЉИ.....	3
а) Пад животног стандарда.....	3
б) Прекомјерна задуженост: криза дугова.....	3
в) Укупан дуг по глави становника.....	4
г) Ниске стопе привредног раста.....	4
д) Бруто домаћи производ по глави становника.....	5
ђ) Однос броја радника и пензионера.....	6
е) Висока незапосленост.....	6
ж) Недовољно страних инвестиција и бијег компанија.....	6
з) Неликвидност привреде Републике Српске.....	7
и) Огромна дуговања у оквиру здравственог и пензијског система.....	7
ј) Стање и трендови пољопривредне производње.....	9
3. РЕФОРМА ЈАВНОГ СЕКТОРА.....	10
4. РЕФОРМА ФИНАНСИЈСКОГ СЕКТОРА.....	12
а) Пропаст три банке.....	13
б) Афере и изгубљена борба против криминала и корупције.....	14
б.1. - Фабрика глинице „Бирач“ и „Алумина“.....	15
б.2. - „Шуме Српске“.....	15
б.3. - „Фармланд“.....	16
б.4. - „Експерт“ Драган Вучетић и ЈП „Никола Тесла“.....	16
б.5. - „Два папка“.....	17
б.6. - Никад расвијетљена мистериозна саобраћајна несрећа у Бањалуци.....	17
б.7. - Случај „Милан Вукелић“.....	17
б.8. - Кредити за „Унис Фабрика цијеви“ а.д. Дервента.....	18
б.9. - Комисија за ревизију приватизације.....	18
5. ФИСКАЛНА ДУБИОЗА.....	19
6. ДЕМОГРАФСКА РЕГРЕСИЈА.....	21
7. ЗАКЉУЧАК.....	22

2. ПРИВРЕДНИ И ЕКОНОМСКО-СОЦИЈАЛНИ ПОКАЗАТЕЉИ

а) Пад животног стандарда

Покривеност синдикалне потрошачке корпе у периоду од 2007-2017. године је са 57,1% опала на 43,9% у марту 2017. години што представља пад животног стандарда од 23,1% или 13,2 процентна поена и то јесу званични подаци.

Просјечна плата је у овом периоду порасла са 576 КМ на 828 КМ или за 43,75%, док је цијена синдикалне потрошачке корпе са 1008 КМ порасла на 1886 КМ или за 87,1%. То говори о једној поразној чињеници, а то је да грађани РС из године у годину живе све теже.

Оно што је такође евидентно из односа просјечна плате и синдикалне потрошачке корпе јесте чињеница да ни двије просјечне плате не могу покрити потрошачку корпу. Овоме треба додати и чињеницу да чак 64,9% радника (према егзактним подацима Пореске управе РС) ради за плату испод просјечне.

Треба нагласити и то да је према последњим подацима ентитетских завода за статистику, просјечна плата у Републици Српској у априлу 2017. године износила 821 КМ и у односу на просјечну нето плату исплаћену у марту 2017. године нижа је за 7 КМ, док је просјечна нето исплаћена плата у Федерацији БиХ за март мјесец ове године износила 867 КМ. Евидентно је да последњи трендови показују да и просјечне плате у РС заостају за просјечним платама у Федерацији БиХ.

б) Прекомјерна задуженост: криза дугова

Последњих десет година актуелне власти карактеристично је по константном расту укупног дуга. Укупан дуг Републике Српске је са 3 милијарде из 2008. године порастао на 5,5 милијарди КМ на крају 2016. године што представља раст од 83,3%.

Учешће укупног дуга у БДП је са 36% из 2008. године порасло на 58% на крају 2016. године. Треба нагласити да је учешће укупног дуга у БДП у Федерацији БиХ око 35%, дакле у РС је више за 23 процентна поена.

Годишња рата кредита је са 118 милиона из 2008. године порасла на 850 милиона у 2017. години, односно за преко 7 пута!

Учешће рате кредита у буџетским приходима је са 7,8% из 2008. године порасло на 47% у 2017. години. То значи да смо 2008. године трошили тек сваку тринаесту марку буџетских прихода на враћање узетих кредита, док данас трошимо скоро сваку другу марку.

Лако је такође израчунати да је на враћање раније узетих кредита Република Српска у периоду 2008–2017. године потрошила укупно 4 милијарде и 482 милиона КМ, што је равно половни годишњег БДП или 2,5 пута веће од годишњих прихода у буџет.

Да Влада РС неадекватно управља дугом, потврдила је и Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске које је спровела ревизију учинка „Управљање задуживањем и дугом у Републици Српској“. На основу спроведене студије, налази ревизије експлицитно су потврдили да Влада РС нема адекватну стручност и основ за управљање дугом; да показатељи задужености и отплате дуга имају драматично растуће негативне тенденције; да у Министарству финансија РС није успостављена свеобухватна и функционална база података о дугу; да задуживање РС има неповољне тенденције, а показатељи задужености се приближавају законом дефинисаним лимитима, итд.

в) Укупан дуг по глави становника

Према последњим подацима за крај 2016. године, укупан дуг по глави становника у РС износи 4.706 КМ док укупан дуг по глави становника у Федерацији БиХ износи 2.974 КМ. То значи да је Влада РС сваког свог становника задужила за 4.700 КМ или за 58% више него што је Влада Федерације задужила сваког свог становника.

г) Ниске стопе привредног раста

Ништа у задужењима не би било спорно да је новац прикупљен задужењем одлазио у продуктивне сврхе, након чега би се оплођавао и одбацивао солидне резултате који би се очитовали у адекватним стопама привредног раста.

Међутим, РС је уз овакав раст задужености у протеклом периоду имала мизерне стопе раста. У периоду од 2009-2015. године за коју постоје коначни подаци о БДП-у, у просјеку 0,31%, док је цијели мандат владавине СНСД-а, ДНС и СП (садашње владајуће коалиције) карактеристичан по такође мизерним стопама привредног раста.

Раст у 2008. години који јесте забиљежен у мандату ове власти, резултат је огромног раста јавне потрошње у тој години до којег је дошло услед продаје државног пакета акција Телекома Српске те осталих великих приватизација прије 2008. године.

Након тога, чак и након изласка из периода свјетске економске кризе која је у земљама у развоју била најизразитија у 2009. години, немамо ни приближне стопе раста онима из периода прије 2007. године, тј, прије доласка садашње владајуће коалиције на власт, када се привредни раст кретао између 5-7%.

Стопа реалног раста у 2015. години износила је 2,6% док прелиминарни подаци показују да ће стопа раста у 2016. години износити 2,7%. Иако је ријеч о заиста позитивним вриједностима, морамо констатовати да је ово и даље недовољно за било какав озбиљнији напредак у погледу раста животног стандарда грађана. Поређења ради, у Федерацији БиХ стопа реалног раста у 2015. години износила је 3,1% (0,5 процентних поена више него у РС) и у 2016. години 3,9% (за 1,2 процентна поена више него у РС).

Уз огромна задужења и олако потрошена средства од великих приватизација (Телекома и нафтне индустрије) Влада РС већ скоро 10 година не зна шта значи имати раст БДП-а од 5 или 6% што је у мандатима претходних влада прије СНСД-а била редовна пракса.

д) Бруто домаћи производ по глави становника

Бруто домаћи производ по глави становника у РС износи 7.818 КМ и за 7,2% је нижи него у Федерацији БиХ гдје износи 8.425 КМ.

Теза режима да је РС бољи ентитет у Босни и Херцеговини, овим најчешће коришћеним показатељем економског развоја, је најалост оспорена.

Додајмо и овоме, поређења ради, да је БДП по глави становника у нама сусједној Хрватској преко 10.000 евра!

ђ) Однос броја радника и пензионера

Данас у Републици Српској имамо мањи број радника од броја пензионера и однос броја радника и пензионера је најгори од оснивања Републике. У 2015. години овај однос био је испод 1 и коефицијент овог односа износио је 0,97, што значи да на једног пензионера имамо мање од једног пријављеног радника. У Републици Српској на 245.975 радника долази 251.909 пензионера према подацима за 2015. годину.

Уз то, материјални положај пензионера у РС је најгори у региону, а тежи је и у односу на Федерацију БиХ. Према посљедњим подацима просјечна пензија у РС износи 342 КМ, док у Федерацији БиХ она износи 365 КМ.

е) Висока незапосленост

Номинални пад броја незапослених резултат је једино негативног природног прираштаја (изумирања нације) и масовних емиграција у иностранство у потрази за бољим животом, као и резултат тзв. скидања особа са евиденције са завода.

Уз низак број незапослених пријављених на Заводу за запошљавање, стопа незапослености у РС је и даље највиша у региону. У Србији, за коју често мислимо да је ту негдје „раме уз раме“ са Републиком Српском по квалитету живота, анкетна стопа незапослености је око 18% у 2016. години, док је ова стопа у Републици Српској око 25%.

Административна стопа незапослености у РС је према званичним подацима Републичког завода за запошљавање 33%. То значи да сваки трећи радно способан човјек у РС не ради, односно да је сваки трећи радно способан човјек пријављен на евиденцији Завода за запошљавање као незапослено лице. Незапосленост међу младима је на рекордном нивоу: према процјенама креће се око 60% од укупно радно способних младих лица.

ж) Недовољно страних инвестиција и бијег компанија

Просјечан годишњи прилив страних директних инвестиција у периоду 2008–2014. године износи само 283 милиона КМ. Овај податак најбоље одсликава

привредно окружење у Републици, односно привлачност привредног окружења за улагање и привредну активност у Републици Српској. Упркос неспретним изјавама премијерке како је у РС привредни амбијент погоднији него у Федерацији БиХ, па чак погоднији него у Италији, подаци говоре сасвим супротно. Напоменимо да је прилив СДИ у 2016. години у Србији износио око 2 милијарде евра, што по глави становника износи око 520 КМ по важећем курсу евра и КМ. Ово је скоро двоструко виши износ СДИ пер capita него онај остварен у Републици Српској.

Илустративан показатељ неуспјешности Владе да обезбиједи повољан привредни амбијент јесте и чињеница да све више компанија из Србије своја сједишта региструју не у Српској, него у Федерацији БиХ. У 2014. години чак 19 компанија из Србије је потписало уговоре о заступништву и дистрибуцији са компанијама из ФБиХ а не РС.

з) Неликвидност привреде Републике Српске

Ревизија учинка Главне службе за ревизију јавног сектора утврдила је да расположиве анализе приносног, имовинског и финансијског положаја привреде Републике Српске указују на проблеме неповољног финансијског положаја који је дијелом узрокован неликвидношћу привредних друштава, као и неповољним трендовима у показатељима ликвидности.

Анализе Привредне коморе показале су да коефицијент ликвидности у 2016. години износи 1,01 и мањи је него у 2015. години, када је био 1,04. Пожељан коефицијент за одржавање текуће ликвидности износи 1,5 и очигледно је да привреда РС има системски проблем у погледу ликвидности, односно немогућности измирења обавеза привреде.

и) Огромна дуговања у оквиру здравственог и пензијског система

Упечатљив симптом општег нездравог стања у којем се налази економија Републике Српске јесу огромна дуговања која настају у оквиру здравственог система и система пензијско-инвалидског осигурања. Сама Влада РС и установе којима она руководи (јавне установе и јавна предузећа) генератор су праксе у којој се радницима уплаћује само нето плата, без уплата доприноса за здравствено и

пензионо осигурање. Ово је нажалост постала уобичајена пракса која креира један неодржив систем.

Укупна дуговања свих јавних здравствених установа Републике Српске износе 513 милиона КМ од чега се на дуг за порезе и доприносе односи 216,6 милиона КМ и кредитна задужења 296,5 милиона КМ.

Према званичним подацима које смо добили из Фонда здравственог осигурања, укупне дужничке обавезе Фонда здравственог осигурања РС на дан 31.12.2016. године износиле су преко 453 милиона КМ што уз 513 милиона КМ дуга јавних здравствених установа чини преко 966 милиона КМ, или скоро милијарда конвертибилних марака дуговања здравственог система Републике Српске.

Према евиденцији Фонда ПИО, дуговања здравствених установа само за пензијско-инвалидско осигурање у посљедњих неколико година имају тренд раста и на дан 31.3.2017. године износе 113 милиона КМ док су ова дуговања здравствених установа у 2011. години износила тек 12,4 милиона КМ.

Укупна дуговања свих пореских обвезника по основу доприноса за здравствено осигурање према Фонду здравственог осигурања, на дан 31.12.2016. године износе 280 милиона КМ, од чега на здравствене установе, Владу и остале буџетске кориснике отпада чак 104 милиона КМ дуга по основу доприноса за здравствено осигурање.

Према подацима Фонда здравственог осигурања за чак 37.300 радника ни за један мјесец у 2015. години нису уплаћени доприноси за здравствено осигурање.

Према евиденцијама Фонда ПИО РС, укупна дуговања свих пореских обвезника по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на дан 31.12.2015. године, износе 414,4 милиона КМ.

Према званичним подацима, јасно је да уплаћени доприноси за ПИО нису довољни за исплату пензија, те да се годишњи дефицит Фонда ПИО константно повећава. Дефицити Фонда ПИО у 2014., 2015., 2016. и 2017. години износили су 190 милиона, 216 милиона, 226 милиона и 230 милиона КМ.

Из свега овога можемо закључити да од обећане реформе у систему здравства и систему ПИО из експозеа премијерке није било ништа. Стање у ова два

система је катастрофално са даљом негативном тенденцијом, те констатујемо да су сви показатељи најгори у историји Републике (све ово детаљно је објашњено у широј верзији Образложења). Поразна и парадоксална је и чињеница да су највеће неплатише доприноса за ПИО и доприноса за здравство управо јавне институције којима руководи Влада.

ј) Стање и трендови пољопривредне производње

Укупна вриједност пољопривредне производње у 2015. години нижа је него у 2008. години. Према посљедњим подацима које је објавио Републички завод за статистику, укупна вриједност пољопривредне производње у РС у 2015. години износила је 1.644.633.000, односно 1,64 милијарде КМ, док је ова вриједност у 2008. години износила 1.799.767.000 односно 1,8 милијарди КМ. То значи да је вриједност укупне пољопривредне производње у 2015. години у односу на 2008. годину смањена за 9,75% или за 155,1 милион КМ у апсолутном изразу.

Влада, годишњим издвајањем од 60 милиона за подстицаје пољопривреди није нити близу законом дефинисане стопе од 6% буџетских прихода колико је Влада дужна да издваја за подстицаје пољопривреди. За 2017. годину подстицаји би умјесто 60 милиона требали бити 108 милиона КМ. Уз све то, према посљедњим информацијама до којих смо могли доћи, за подстицаје пољопривредницима се тренутно из буџета РС дугује укупно 36 милиона КМ.

3. РЕФОРМА ЈАВНОГ СЕКТОРА

Иако је премијерка у свом експозеу из 2014. године као један од стратешких циљева Владе навела реформу јавног сектора којом би се побољшала ефикасност рада истог, на том плану ништа није учињено. Нити један од прокламованих задатака, када је у питању реформа јавног сектора, Влада није реализовала. Егзактни подаци наводе да је у буџету за 2014. годину за лична примања запослених у јавној администрацији било предвиђено 656.609.000 КМ (656,6 милиона КМ), док су укупни буџетски расходи износили 1.486.305.300 КМ (готово 1,5 милијарди КМ).

У буџету за 2017. годину расходи за лична примања запослених у јавној администрацији износе 718.573.900 КМ, док укупни буџетски расходи, без дознака на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања а које се од 2016. године исплаћују директно из буџета, износе 1.434.013.700 КМ. Према томе, евидентно је да је дошло до повећања трошкова јавне администрације у периоду 2014-2017, односно да су трошкови администрације повећани у том периоду за готово 62 милиона КМ.

У 2014. години трошкови администрације износили су 44,18% од укупних буџетских расхода, док у 2017. години трошкови администрације износе 50,11% од укупних буџетских расхода мимо дознака на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања.

Да влада није успјела да направи корак у реформи јавног сектора, јасно свједочи и чињеница да је званична институција Републике Српске-Главна служба за ревизију јавног сектора-дала негативно или мишљење са резервом за читав низ јавних предузећа у којима је директно усљед владиних неадекватних мјера дошло до негативног пословања. Јавна предузећа за која је Главна служба за ревизију јавног сектора дала негативно, односно мишљење са резервом, јесу сљедећа: Жељезнице Републике Српске, Електропривреда Републике Српске, Робне резерве РС, Воде Српске, Путеви РС, Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове, Јавни фонд за дјечију заштиту.

Поред тога, треба нагласити катастрофално стање у Јавном сервису РТРС. Према подацима самог Јавног сервиса, краткорочне обавезе веће су од текуће

имовине за 4,6 милиона КМ. Основни капитал исказан на дан 31.12.2015. у износу од 2.020.136 КМ није усаглашен са стањем капитала регистрованим у Окружном привредном суду. Забрињавајуће је да се у званичним извјештајима РТРС-а наводи да су пословни приходи у 2015. години нижи за 4.994.793 КМ у односу на 2014. што износи 20,63 одсто, а пословни расходи су нижи за 4,44 одсто. Како су објавили медији крајем јуна прошле године, Пореска управа Републике Српске блокирала је банковне рачуне РТРС-а због више од два милиона марака дуга за порезе и доприносе. Тај дуг сада је око 5 милиона. Већ тада је објављено да РТРС мјесецима не уплаћује здравствено осигурање за своје раднике, већ да имају интерни договор са Фондом здравственог осигурања да у случају потребе појединачно овјеравају књижице.

4. РЕФОРМА ФИНАНСИЈСКОГ СЕКТОРА

Као један од својих приоритета у експозеу из 2014. године премијерка је навела и реформу финансијског сектора. Премијерка је тад обећала да ће у оквиру реформе финансијског сектора размотрити обједињавање надзора финансијског сектора, с циљем ефикаснијих контрола једног надзорног органа умјесто садашња три на укупном финансијском сектору, те радити на побољшању прописа. Премијерка је нагласила да ће посебну пажњу посветити ризицима банкарског пословања, јачању контролне функције Агенције за банкарство Републике Српске, с акцентом на развијању посебног режима системске и консолидоване супервизије.

Посматрајући обећано у експозеу, евидентно је да Влада није учинила слjedeће:

1) Ништа није учињено кад је ријеч о јачању контролне функције Агенције за банкарство РС; напротив, финансијски сектор Републике је у потпуном расулу, Банка Српске и Бобар банка су отишле у стечај и евидентно је да у самом стечајном поступку највећи број својих обавеза неће моћи исплатити повјериоцима. Против суспендоване директорке Агенције за банкарство РС и против суспендоване директорке Инвестиционо-развојне банке РС подигнуте су оптужнице од стране Тужилаштва БиХ а због сумње да су оштетиле читав низ институција, установа, предузећа и других субјеката, као и грађане за 122,5 милиона КМ, све у предмету „Бобар банка“.

2) Ништа није учињено у погледу либерализације цијена у обавезним осигурањима у саобраћају. Грађани Републике Српске и даље плаћају огромне цијене обавезног осигурања својих возила, а својим прописима Република практично укида основни принцип слободне конкуренције осигуравајућих друштава тиме што им у области обавезног ауто-осигурања у саобраћају намеће унифициране цијене, а што се директно коси са основним правилима слободне тржишне привреде. Поред

тога, Влада непрестано уводи нове намете који се односе на регистрацију возила, чиме врши додатни удар на ионако осиромашене буџете грађана. Влада и на овом примјеру показује да нема никакав конкретан план обезбјеђења текуће ликвидности Републике, те се једино служи повећањем намета према грађанима и привреди, као и перманентним задуживањима.

а) Пропаст три банке

У мандату ове власти у Републици Српској десила се пропаст чак три банке: Бобар банка, Балкан Инвестмент банка и Банка Српске.

Пропашћу банака без новца сигурно остаје Инвестиционо Развојна банка Републике Српске (ИРБРС) која се преко ових банака изложила ризику губитка средстава од 120 милиона КМ. ИРБРС додатан губитак новца сноси и кроз директне пласмане клијентима због чега се њен укупан губитак повећава на преко 200 милиона КМ. Када се овај износ увећа за 150 милиона КМ заробљених средстава других јавних и државних институција у пропалим банкама онда се укупан износ губитка јавних средстава, односно народног новца, приближава цифри од 400 милиона КМ. Најновија догађања у вези са увођењем стечаја у банкама у потпуности потврђују упитност наплате владиних и јавних средстава из пропалих банака и горе наведени губитак постаје извјестан.

Пропашћу банака директно је без посла остало преко 400 радника док је индиректан губитак радних мјеста у овом тренутку тешко и процијенити. За наведени износ изгубљених средстава могло се исплатити чак 7 годишњих подстицаја у пољопривреди или 8 годишњих борачких додатака.

Након пропасти банака, нико од надлежних лица, нити Директор Агенције за банкарство Републике Српске, нити њен Управни одбор, нити Министар финансија, а ни предсједница Владе не подносе оставке. Дешава се потпуно супротно. Директорица Агенције, против које је подигнута оптужница, се враћа у директорску фотељу и комплетира се иста она управљачка структура Агенције која је била када су банке пропадале. Ако ни због чега другог, а оно из моралних разлога горе наведена лица би се требала запитати да ли су вриједни да обављају, од народа им, додјељене функције.

Одговорност управљачке и руководеће структуре Агенције, те одговорност Министра финансија и комплетне Владе Републике Српске је овдје потпуно јасна. Заједничким правовременим дјеловањем Агенција, као банкарски регулатор, и Влада Републике Српске, која је доносила одлуке у које банке депоновати своја средства и која је преко Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске била упозната са стањем у сектору, јесу могли и морали спријечити губитак јавних и владиних средстава у банкама.

Додатна, огромна одговорност Владе Републике Српске се налази и у чињеници да је она, у функцији Скупштине ИРБРС, управљала средствима ИРБРС и допустила да се она не искористе за привредни и економски развој Републике Српске већ за финансирање разних тајкуна која та средства, сад је већ евидентно, неће никада вратити.

У ситуацији када банке у Републици Српској пропадају уз велике губитке по државу, а при томе у Федерацији БиХ банке се спајају, припајају, консолидују (не пропадају) питање сврсисходности постојања Агенције као банкарског регулатора отварају многи који желе нестанак Републике Српске и њених институција, а за шта је директно одговорна власт РС. Ово показује да је оваквом политиком Власт, не само издала економске, већ и националне интересе свога народа.

б) Афере и изгубљена борба против криминала и корупције

Поред свих очајних параметара и резултата актуелне владе, а који су прецизно, аргументовано и таксативно изнесени у овом образложењу, оно по чему ће ова влада остати упамћена свакако је и највећи број афера које су се десиле у Републици Српској за вријеме њеног мандата, као и за вријеме претходне владе којом се актуелна влада такође хвали истичући да је она Влада континуитета. Иако је у свом експозеу из 2014. године предсједница Владе обећала борбу против криминала и корупције, у Републици се, у ствари, десило све супротно од тога. Навешћемо само неке од највећих афера које су потресле Републику Српску у мандату ове и претходне владе.

6.1. - Фабрика глинице „Бирач“ и „Алумина“

Пореска управа РС објавила је списак највећих пореских дужника да дан 31.5.2014. године. Међу највећим дужницима нашла су се и предузећа из групације „Бирач“. По званичним подацима Пореске управе РС укупно стање дуга предузећа из групације „Бирач“ на дан 31.5.2014. године износи 50.672.556 КМ. Према подацима Синдиката металске индустрије и рударства РС, Фабрика глинице „Бирач“ у посљедње четири године, до упада контролних органа РС у фабрику, 2. априла 2013. године, није уплаћивала доприносе за више од 1.000 радника. Дуг по основу доприноса и пореза на лична примања на дан 30.6.2014. године, према подацима Пореске управе РС износи 27.788.833 КМ, што чини најзначајни износ дуга према Пореској управи РС.

Док је држава сваке године повећавала намете и гушила предузећа која нису блиске власти, повлашћене фирме годинама нису плаћале обавезе према држави. Поред наведеног, Фабрика глинице „Бирач“ је створила и милионске обавезе према предузећима у РС и БиХ, од чега преко 19 милиона КМ према јавним предузећима (у већинском власништву РС) и 36,86 милиона КМ према осталим предузећима. Поред огромних дуговања, али и дозначених субвенција ИРБРС одобрава два кредита једном од предузећа из Групације „Бирач“, тј. „Енерголинији“ д.о.о. Зворник, која је тада била у 100% власништву Фабрика глинице „Бирач“ а.д. Зворник, иако је правилима ИРБРС прописано да правно лице мора имати измирене пореске обавезе приликом подношења захтјева за кредит, све у укупном износу од 24,4 милиона КМ народног новца.

6.2. - „Шуме Српске“

Јавност Републике Српске у протеклом периоду била је свједок бројних информација које свједоче о огромним проблемима у ЈП „Шуме Српске“. Прошлог мјесеца су чак дрвопрерађивачи изашли на протесте на којима су навели да су ЈП „Шуме Српске“ стављене под контролу криминалаца, те да им је због тога угрожена елементарна егзистенција. Грађани Републике су свједоци да је Влада у једном тренутку именовала на чело ШГ „Романија“ лице против којег је поднесено 11 кривичних пријава, а све уз огромно противљење радника, дрвопрерађивача и огромног броја грађана.

Према ријечима самог директора ЈП „Шуме Српске“, ово јавно предузеће дугује локалним заједницама близу 10 милиона КМ на име накнада за експлоатацију шуме. Будући да је ријеч о општинама са релативно малим буџетима, јасно је да је оволики дуг „Шума Српске“ практично блокирао развој тих општина, а што такође представља директну одговорност Владе РС.

6.3. - „Фармланд“

На име премија за произведено и откупљено млијеко, од почетка 2007. године до маја 2015. године Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске одобрило је привредном друштву „Фармланд“ из Нове Тополе исплату око 22,5 милиона КМ. За сав новац који им је исплаћен могло је бити исплаћено 72.580 просјечних пензија у Републици Српској и то је најбољи могући показатељ апсолутне небриге Владе о новцу грађана Републике Српске. Иако су највећи дужници, „Фармланду“ се приликом сваке исплате премија за млијеко исплаћује око 200.000 КМ, што је равно исплати 645 просјечних пензија у РС. Укупна дуговања ове фирме на крају 2015. године износила су 31,2 милиона марака, годинама им се одгађа враћање дуга од 4,75 милиона марака према Пореској управи и дуга према ЈП „Робне резерве“ од 1,16 милиона марака.

6.4. - „Експерт“ Драган Вучетић и ЈП „Никола Тесла“

Драган Вучетић – велики економски стручњак, којег је предсједник Републике Српске Милорад Додик својевремено ангажовао и као савјетника за иностране инвестиције, кроз фамозни „највећи инвестиционо-пословни подухват“ – предузеће „Никола Тесла“ ојадио је Републику Српску за најмање 10 милиона КМ, а што представља чак 31.000 просјечних пензија у Републици Српској, а сумња се да је износ чак и много већи. Након што је утврђено да је Вучетић криминалним радњама оштетио буџет за поменути износ, он је побјегао из Републике Српске главом без обзира, а нико из власти није поднио оставку због овога због чега би у свакој другој нормалној земљи оставке поднијела и цијела влада и предсједник републике.

6.5. - „Два папка“

Иако је премијерка у свом експозеу из 2014. године борбу против криминала и корупције означила као један од својих приоритета, никад није предузела било шта да би се расвијетлио један од најфамознијих случаја политичке трговине и корупције, а по којем је Република Српска постала регионално негативно препознатљива.

Афера која би у нормалним земљама довело прво до оставке премијера, али била и предмет кривичног гоњења, код нас је постала разлог за спрдњу власти са грађанима Републике Српске.

6.6. - Никад расвијетљена мистериозна саобраћајна несрећа у Бањалуци

Шест година је прошло, а остала је неразјашњена мистерија саобраћајне несреће у којој је погинуо 20-годишњи Бањалучанин Никола Ђуровић.

И даље је много нелогичности. Родитељи Александра и Дарко Ђуровић саопштили су да не вјерују полицијском извјештају и налазима Окружног тужилаштва о погибији њиховог сина, увјерени да је удес изазвао високи функционер РС.

6.7. - Случај „Милан Вукелић“

Прошло је девет година откако је убијен Милан Вукелић, а јавност до данас није сазнала ко га је убио.

Познато је само то да је Вукелић главом платио покушај да се супротстави криминалу и корупцији огромних размјера и отимачини градског земљишта у Бањалуци, те да је убијен педесетак метара од сједишта Министарства унутрашњих послова РС.

Милан Вукелић, инжењер из Бањалуке, отац четворо дјеце, убијен је у експлозији ауто-бомбе 6. новембра 2007. године око 20.20 часова у бањалучком насељу Старчевица.

6.8. - Кредити за „Унис Фабрика цијеви“ а.д. Дервента

Власт Републике Српске хвалила је привредно друштво „Унис“ Дервента као примјер изванредног пословања, али се на крају испоставило да је и то рупа без дна у коју је падао буџетски новац који је, без дилеме, одатле извучен чиме је Српска, најблаже речено, ојађена за десетине, па чак и стотине милиона марака.

Радници предузећа провели су посљедње године у штрајку, предузеће није било ликвидно, због обавеза, дугова и приспјелих тужби, али је, упркос чињеници да предузеће не остварује довољно добити да може отплатити емитоване обезнице и да је изузетно презадужено, ипак добило 20 милиона марака.

6.9. - Комисија за ревизију приватизације

Комисија за ревизију приватизације РС, која је основана прије више од 10 година, до данас није урадила практично ништа, јер нити једна приватизација није поништена, нити је Тужилаштво на основу њихових налаза покренуло неку истрагу. Све то није била препрека да се члановима те комисије редовно из буџета исплаћује накнада која се кретала од 1.350 КМ до садашњих 485 КМ, колико прима актуелни предсједник Комисије за ревизију приватизације. Апсолутно је невјероватно да чланови ове Комисије и дан-данас примају плату иако су у више наврата и представници владе и посланици позиције у Народној скупштини јавно признали да је ова комисија апсолутно непотребна и да ама баш ништа није урадила кад је ријеч о ревизији приватизације.

5. ФИСКАЛНА ДУБИОЗА

У експозеу из 2014. године предсједница Владе је као један од приоритетних циљева њене владе навела и фискалну консолидацију. Предсједница је народним посланицима саопштила да је „фискална консолидација једна од кључних претпоставки за развој стабилне и одрживе економије“, те „да би се избјегла финансијска криза и осигурао ниво буџетског дефицита и јавног дуга у оквирима правила ЕУ потребно је обезбиједити избалансиран буџет“. Ништа од наведених циљева и мјера влада, није успјела реализовати. Разлог је веома једноставан: као што је већ наведено, Влада није имала довољно стручности да би реализовала те задатке, а сва њена политика свела се на непрестано задуживање ради крпљења све већих буџетских рупа. Умјесто да рационализује расходе за плате администрације, влада је ову ставку са 414 милиона из 2007. године повећала на 718 милиона у 2017. години!

Влада је такође директно одговорна за раст сиве економије у Републици, евазију плаћања пореза и доприноса, нефункционисање Фонда здравственог осигурања и Фонда ПИО, деградацију осигураника тих фондова, као и перманентно задуживање како би били покривени дефицити буџетских прихода а за које је Влада, као што је показано, директно одговорна својим нечињењем и непоштовањем закона.

Дакле, Влада није испунила нити једну обећану мјеру у дијелу који се тичао фискалне консолидације, али јесте зато начинила читав низ катастрофалних одлука које су довеле до тога да постоји огроман дуг према Фонду ПИО и ФЗОРС, те да су ти системи потпуно неликвидни без непрестаног задуживања, а чију последицу трпе сви грађани Републике који имају све лошију и лошију здравствену заштиту, све неконкурентније пензије и све више јавног дуга по глави становника.

Такође, није јасно због чега је Пореска управа РС издвојила 9,5 милиона КМ за набавку интегрисаног информационог система „САП“ чија је набавка била образложена одговором на посланичко питање директорке Пореске управе од 6.6.2016. године и у којем је наведено да програм „САП“ служи за вођење Јединствене евиденције о пријављеним и плаћеним порезима свих пореских

обвезника, вођење Јединствене картице пореских обвезника, издавање опомена пореским обвезницима због неплаћених пореза и неподнесених пореских пријава, вођење канцеларијског пословања, вођење и праћење поступка пореске контроле, пријем и обраду пореских пријава и за вођење поступка принудне наплате.

Ако је то била сврха трошења 9,5 милиона КМ новца грађана Републике Српске, поставља се питање откуд толики неплаћени порези и доприноси, због чега су толико неажурни поступци принудне наплате, откуд толико рада на црно у Републици Српској?

Велики шамар свим нормалним и мислећим људима у РС упућује управо предсједник Републике, који умјесто да буде примјер рационалног трошења средстава, свој буџет са 2 милиона колико је износио у 2006. години повећава на скоро 11 милиона КМ у 2017. години. Уз енормно трошење народног новца, Предсједник Републике има чак 19 савјетника у свом кабинету, уз чије савјетовање се успио наћи на црној листи Сједињених Америчких Држава. Укупно потрошена средства из буџета Предсједника РС од избора на ту дужност 2010. године до данас износе тачно 74 милиона и 639 хиљада КМ (74.639.000 КМ).

6. ДЕМОГРАФСКА РЕГРЕСИЈА

Да је режим од Републике, нажалост, створио неповољно мјесто за живот најбоље показују алармантни подаци о демографском кретању становништва.

Према подацима Републичког завода за статистику уочљиво је да РС на годишњој основи само по основу негативног природног прираштаја сваке године у просјеку изгуби преко 4.500 становника. Број рођених у 2016. години износио је 9.452 док је умрло 13.970 особа!

У Републици Српској је према процјенама Републичког завода за статистику, у 2016. години живјело 13.663 мање становника у односу на 2013. годину када је обављен попис, док се тачан број људи који су емигрирали не зна јер Републички завод за статистику не води статистику емиграција, односно одлазак ван граница РС. Стога можемо претпоставити да је тачан број људи који живи у РС далеко мањи од оног који процењује РЗЗС.

Процјене су да из РС сваке године емигрира 20 хиљада особа што уз негативан природни прираштај значи да РС сваке године губи око 25 хиљада својих становника. Република Српска за мандата ове владе сваке године остаје без једне општине величине Новог Града или Требиња.

За десет година ове власти Република Српска остала је без десет општина, што практично значи да ћемо ако се нешто под хитно не промијени за двадесет година практично остати без половине општина и становника у Републици Српској. То најбоље, најрјечитије и најобјективније показује сву неуспјешност ове владе која је својим дјеловањем довела Републику на ивицу биолошког постојања.

У Републици је према попису из 2013. године живјело 1.170.342 становника од чега 82,95% Срба што у апсолутном износу значи да је према попису из 2013. године у РС живјело мање од милион Срба, тачније 970.857 Срба.

Влада је до сада барем морала да изврши процјене, ако не и егзактне показатеље о томе колико заиста становника РС годишње напусти земљу. Својим нечињењем да ово утврди, влада јасно ставља до знања да не води бригу о свом најважнијем ресурсу а то су људи.

7. ЗАКЉУЧАК

Схватајући сву озбиљност ситуације на бази предочених чињеница, изражавамо своју дубоку бојазан за даљи опстанак Републике Српске као и за трајни опстанак српског народа на овим просторима. Узимајући у обзир све чињенице до којих смо дошли на бази званичних података институција Републике Српске, основаним сматрамо наш страх, да Влада Републике Српске својим нерадом трајно нарушава материјалнију и биолошку супстанцу Републике.

Пред Народном скупштином Републике Српске стоји историјска одговорност јер све чињенице указују да је садашњи сазив Владе, на челу са премијерком г.ђом Цвијановић, некомпетентан, нестручан и да није у стању да одговори на бројне економске, финансијске и укупне друштвене изазове који стоје пред Републиком Српском.

Имајући у виду све наведене чињенице, аргументе и образложења конкретних неуспјеха актуелне владе, јасно је да постоји више него довољно разлога да Народна скупштина Републике Српске, као репрезент народног суверенитета и орган који је Владу изабрао, изгласа неповјерење тој истој Влади.